

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

1-'95

Jaarverslag Vierschaer 1994

Bestuursaangelegenheden

Op 31 december had het bestuur van onze vereniging de volgende samenstelling:

Arno Melis, voorzitter; Huub Jonckheere, secretaris; Ton de Bruijn, penningmeester; Piet Hoendervangers, Jan Vissenberg, Cees Cuperus, Raymond van Staey en Wanda Broos - Hillemans, bestuursleden. Door het tussentijds aftreden van Hannie Timmermans werd voorlopig door Frans Schuurbijs in deze vacature voorzien.

Half 1994 gaf Ton de Bruijn aan, dat hij met ingang van 1995 wilde stoppen met het penningmeesterschap. Het bestuur vond in de persoon van de heer Ad Damen een goede kandidaat. De heren Schuurbijs en Damen zijn tijdens de algemene ledenvergadering van 20 februari 1995 gekozen als nieuwe bestuursleden.

Bestuursleden bezochten recepties ter gelegenheid van het afscheid van burgemeester Henk Willems en het 25-jarig ambtsjubileum van Wim Potters van de gemeente Wouw en de inwijding van de Mariakapel aan de Doeldreef. Het bestuur kwam negenmaal bijeen.

Ledenbijeenkomsten

In 1994 kwamen de leden vijfmaal op maandagavond bijeen, gemiddeld met 22 personen, het eerste halfjaar in café "Donkenhof", daarna in ons heemcentrum "De Kapel".

De vertoning van een video-film over het landgoed uit 1920, de Landgoeddagen 1994 en 750 jaar Wouw waren extra activiteiten na deze bijeenkomsten. Op de algemene ledenvergadering van 15 februari won de heer Piet Hoendervangers de Vierschaer-trofee.

Leden en donateurs

Op 31 december 1993 was het aantal abonnees 641, namelijk 274 leden en 367 donateurs. In de loop van dit jaar werd de stijgende lijn voortge-

4

zet en het aantal is op het einde van het jaar uitgekomen op 668: 299 leden en 369 donateurs. Met de heemkundekring "De Honderd Hoeven" uit Hoeven komen we op een totaal van 24 ruilabonnementen.

Vierschaernieuws

Het Vierschaernieuws, bestemd voor onze leden, verscheen vijfmaal met mededelingen over de ledenbijeenkomsten, excursies en andere activiteiten.

Huisvesting

Ter voorbereiding van de ingebruikneming van ons heemcentrum "De Kapel" aan de Kloosterstraat 9b per 1 juli 1994 werden diverse besprekingen gevoerd met het gemeentebestuur over de huurovereenkomst en achterstallig onderhoud.

Een werkgroep voor het beheer en de inrichting werd opgericht. De energievoorziening en de telefoonaansluiting werden in orde gemaakt, de bestuurskamer, de werkkamer en de keuken werden ingericht, de publikatiekast twee naamborden werden op de gevel aangebracht.

Werkgroepen

Evenals in voorgaande jaren werden verschillende verenigingsactiviteiten door speciaal ingerichte werkgroepen verricht.

Werkgroep houtzagerij

De leden Ted Dupont, Toon Schillemans, Jan en Jacques van den Bergh maakten in de loop van het verslagjaar een plat dak tussen het machinegebouwtje met aansluitend het cirkelzaagdak en het dak van de boomzaagoverkapping, zodat de aandrijving van de boomzaag nu ook "onder dak" is.

De boomzaag heeft nogal wat kuren gehad; een oorzaak van het scheef zagen is niet gevonden. Een ding staat vast: de zaag moet vlijmscherp zijn. Voor de boomzaag kreeg de werkgroep er twee zaagbla-

den bij. Ted en Jacques oefenen zich in het slijpen van deze bladen; binnenkort zal Jan ook beginnen.

Van het hoofdgebouw werd de elektrische installatie geheel vernieuwd en uitgebreid. Met het opknappen van het interieur is een begin gemaakt door het maken van enige werkbanken.

Het komend jaar zal aandacht worden geschonken aan de lekkages en de verblijfsruimte van de werkgroep.

Werkgroep B.I.R.

Deze werkgroep is voortvarend gestart met het Beheren, Interarteriseren en Registreren van alle heemkundige voorwerpen, die de vereniging in de afgelopen jaren heeft verzameld. In vijftien bijeenkomsten is bij benadering een derde hiervan beschreven.

Werkgroep 50 jaar bevrijding Wouw

Naast de centrale werkgroep "Ontvangst geallieerden oktober 1944" van de gemeente, werd ook een eigen werkgroep ingesteld van 7 leden. Deze werk groep kwam negenmaal bij elkaar.

De bevrijdingstentoonstelling, die in het heemcentrum "De Kapel" was ingericht van 22 oktober tot en met 6 november, werd geopend door loco-burgemeester Gommert Jonkers. Het aantal bezoekers was 1.360 personen, waaronder 349 leerlingen van de basisscholen uit de gemeente. Op deze tentoonstelling waren naast de vele voorwerpen, die in bruikleen waren gegeven, ook de tentoonstelling "Tussen Vrijheid en Vrede" van de Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening, een lesbrief en een video te bekijken. Op het grasveld naast de kapel werd een kanon geplaatst, dat zeer veel belangstelling getrokken heeft.

Op vrijdag 28 oktober brachten vijftig Engelse bevrijders ook een bezoek aan de tentoonstelling en legden per bus "het pad der bevrijding" af.

Al met al was deze viering een zeer geslaagde herdenking van 50 jaar bevrijding en wij bedanken alle medewerkers, schenkers en bruikleengevers voor hun inbreng.

Werkgroep archeologie

Een aantal leden van deze werkgroep volgden in drie theorielessen en twee praktijklessen een cursus "Archeologisch veldwerk" in samenwerking met Heemkundekring Roosendaal en Nispen.

Werkgroep Brandweermuseum

Omdat de Brandweergroep Wouw stopte met de werkzaamheden voor het Brandweermuseum, werd vanuit de vereniging een nieuwe werkgroep in het leven geroepen. Deze groep, bestaande uit de heren B. Jonker, P. Schilperoort, W. Bernaards en J. de Mooy, zijn vol enthousiasme begonnen. De uitbreiding van het museum met een tweede ruimte betekende een nieuwe indeling van alle voorwerpen en voertuigen. Op 24 september werd deze uitbreiding met een officieus tintje geopend door de Commissaris der Koningin Frank Houben en burgemeester Henk Willems.

Activiteiten

Excursie

Op zaterdag 4 juni werd de jaarlijkse excursie op touw gezet. De bus met 39 personen vertrok richting Diest voor een stadswandeling en bezoek aan het Begijnhof. Daarna werd het Ernest Claesmuseum in Zichem en de abdij van Averbode bezocht. De dag werd afgesloten in een Belgisch etablissement.

Brabantse Kastelendag

Voor de derde keer werd in samenwerking met de Brabantse Kastelenstichting en de heer E. Speeckaert meegewerkt aan de organisatie van deze dag door openstelling van het landgoed Wouwse Plantage op maandag 23 mei (Tweede Pinksterdag).

Tussen 12.00 en 17.00 uur bezochten 1.085 betalende personen het Brandweermuseum, de houtzagerij of namen deel aan een rondleiding.

Kinderen tot 13 jaar hadden gratis toegang.

Landgoeddagen Wouwse Plantage

Op zaterdag 25 en zondag 26 juni werden weer de Landgoeddagen gehouden. De houtzagerij trok met de zaagdemonstraties veel belangstelling. Leden van onze vereniging reden de gehele dag met brandweervoertuigen en in de uitbreiding van het Brandweermuseum was een tentoonstelling ingericht door de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu. Buiten waren oude volksspelen uitgezet, die door kinderen, maar ook door ouderen met veel enthousiasme werden beoefend. De kinderen konden geschminkt worden en de kramen werden benut door de V.V.V. Wouw.

Op zondag werd het landgoed bezocht door leden van de Historische Automobiel Vereniging, afdeling Zuid-West met hun oldtimers. De heer Bogers uit Wouwse Plantage verzorgde met zijn gerestaureerde dorsmachine demonstraties op de weide voor de smidse.

Met een totaal aantal van 1.527 betalende bezoekers waren dit weer geslaagde dagen.

Deze dagen werden in de studio van Omroep Brabant in het programma "Weekend in zicht" als V.V.V.-tip behandeld.

Voor deze dagen werd het interieur van het "Appelhuisje" schoongemaakt, opgeruimd en geschilderd.

Rondleidingen landgoed Wouwse Plantage

De rondleidingen werden dit jaar verzorgd door Dianne Melis en Arno Melis, Jan Vissenberg, Jac. Kerstens en Ted Dupont. In totaal werden 1.481 personen rondgeleid. Iets apart was het bezoek van oude Citroëns in het kader van een rally op 27 maart.

Regionale quiz

Op 18 november werd de vijfde regionale quiz gehouden voor 18 Westbrabantse heemkundekringen in Zundert. Ons team, bestaande uit Veronique Roeg, Dianne Melis en Annelies Cuperus en Arno Melis, Cees Cuperus, Jan Vissenberg, Raymond van Staey, Theo Giele, Willem-Jan

Joachems en Huub Jonckheere, eindigde op een eerste plaats, zodat de wisselbeker voor de derde keer in ons bezit kwam.

De einduitslag was: 1. Wouw; 2. Oud-Gastel; 3. Oudenbosch; 4. Etten-Leur; 5. Nispen; 6. Nieuw-Ginneken; 7. Dinteloord; 8. Breda; 9. Zegge; 10. Baarle-Nassau; 11. Sprundel; 12. Chaam; 13. Kruisland; 14. Fijnaart; 15. Hoeven; 16. Stampersgat; 17. Zevenbergen; 18. Ulicoten.

Onze vereniging zal de zesde quiz verzorgen.

Overige activiteiten

De verzameling oude volksspelen werden diverse malen uitgeleend.

Op 10 april was de vereniging present op de boekenbeurs van heemkundekring "Het Zuidkwartier" in Ossendrecht.

Op 30 april (Koninginnedag) werd de toren van de Lambertuskerk beklommen door ruim 150 personen.

Op 5 juni nam de vereniging deel aan de boekenbeurs van heemkundekring "Heymissen" te Hemiksem.

Op 10 september werd door de openstelling van de toren van de Lambertuskerk en molen "De Arend" meegewerkt aan de landelijke Open Monumentendag.

Op 6 november werd in de Geerhoek deelgenomen aan de culturele dag van Cumawo.

Kleine monumenten

Een van de in eigendom verkregen twee windwatermolens is herplaatst achter de dierenkliniek aan het Landeweel. De tweede zal in 't Swert van 't Schip komen. De ontheffing van het waterschap is reeds verkregen.

Verder heeft de vereniging zijn belangstelling uitgesproken voor de gevelsteen aan en de smeedijzeren uitvoering van de naam op de gevel van de voormalige Bargie.

De hekwerken, die vroeger langs het schoolplein aan de Kloosterstraat hebben gestaan, zullen, nadat ze gestraald zijn, herplaatst worden in het kader van de reconstructie van deze straat.

Bestuurslid Jan Vissenberg is consulent van de Federatie Noord-Brabants Monumentenoverleg en volgde in een viertal bijeenkomsten te Helvoirt de cursus "gemeentelijke monumentenzorg".

Wouw zelfstandig

In het kader van de actie "Groene Buffer" woonde de voorzitter diverse vergaderingen bij. Aan de actiedag op 15 januari en aan de bijeenkomst op de Markt op 14 april deden een groot aantal leden mee. Een bezwaarschrift tegen de gemeentelijke herindeling werd bij Gedeputeerde staten van Noord-Brabant ingediend.

Sponsoring

Op de achterzijde van onze publikaties staat de naam van onze sponsor: Drankencentrale Wouw B.V. De werkgroep houtzagerij werd gesponsord door Van den Bergh Bouw uit Bergen op Zoom.

Redactionele aangelegenheden

Tijdschrift

In 1994 werd gezocht naar veranderingen en verbeteringen om het tijdschrift nog aantrekkelijker en beter leesbaar te maken. Met de verhuizing van de computer naar De Kapel kon de redactie aan de slag om te zoeken naar een ander lettertype. Het decembernummer werd met dit nieuwe lettertype uitgedraaid en in de ogen van de redactie zag het boekje er daardoor erg professioneel uit.

De redactie van het tijdschrift werd in 1994 gevormd door Michel de Koning, Henk Hellegers, René Hermans en Frank Schijven. Buiten de redactie was Karel Schrooyen actief met het rasteren van de foto's, terwijl Dianne Melis de tekst, die niet op diskette werd aangeleverd, in de computer inbracht. Zij verzorgde, samen met de voorzitter het uitdraaien van de tekst. Bij het laatste nummer nam de redactie dit werk voor eigen rekening. René Franken en zijn gezin zorgden er voor, dat de tijdschriften bij de lezers in huis kwamen.

Frank Schijven en René Hermans waren verantwoordelijk voor de indeling van de tijdschriften en het (soms moeizaam) verzamelen van de kopij.

In de loop van 1994 verschenen vier tijdschriften: twee met een omvang van 96 pagina's, één met een omvang van 108 en één met een omvang van 92 pagina's.

In de tijdschriften werd een gevarieerd aantal onderwerpen aangesneden. Met name de nummers waarin dokter Voermans ter sprake kwamen en Marijn Heijmans, vonden gretig aftrek. Beide boekjes zijn inmiddels uitverkocht.

Gidsen

In juni verscheen de negende druk van de landgoedgids in een oplage van 500 exemplaren. In deze druk werd niets veranderd. Een deel van de oplage werd tijdens de open dagen op het landgoed verkocht. Het restant moet toereikend zijn om in 1995 aan de man te brengen tijdens deze dagen. De redactie wil daarna de gids volledig herschrijven en meer aandacht besteden aan het bosgebied, de natuur en de uitgezette wandelroutes. Dit laatste was eigenlijk een plan dat voor 1994 gereed lag, maar dat niet tot uitvoering kwam.

Voor 1995 bestaan plannen voor twee nieuwe uitgaven. Op de eerste plaats een volledig nieuwe wandelgids, waarin met name korte routes worden beschreven, terwijl mogelijk enkele tochten door het bosgebied opgenomen worden.

Daarnaast wordt bekeken of het mogelijk is om een nieuwe fietsgids met andere routes samen te stellen. De redactie zal zich, in overleg met bestuur en V.V.V. over deze zaak beraden.

Ook dit verslagjaar kwam het niet tot een extra uitgave voor de leden. De plannen om het register uit te geven op de eerste tien jaargangen werden niet uitgevoerd. De klus bleek te omvangrijk en de redactie moest meer aandacht dan voorzien wijden aan onderzoek en schrijven van artikelen voor het tijdschrift.

Frank Schijven en René Hermans werken echter onverdroten verder aan het register en eind 1994 kwam het plaatsnaamregister gereed. Het

laatste karwei is op dit moment het persoonsregister. Daarna zal het complete register uitgegeven kunnen worden. Aan een termijn van uitgave durft de redactie zich niet meer te wagen.

Oude nummers

Dit jaar waren er opnieuw mensen, die oude nummers van het tijdschrift wilden hebben. Veel mensen proberen om hun serie compleet te krijgen, hoewel dat steeds moeilijker wordt. In de loop van vorig jaar werden de nummers, die in voorraad waren, in een overzichtje gepubliceerd. Voor mensen, die geïnteresseerd zijn, zal regelmatig een overzicht worden opgenomen van de exemplaren, die nog beschikbaar zijn.

Wouw in oude ansichten, deel 2

Hoewel deze uitgave niet specifiek op het conto van de redactie geschreven kan worden, werd er toch medewerking aan verleend. Cees Cuperus, René Hermans en Jan Vissenberg waren er druk mee. Foto's werden verzameld, teksten geschreven en mensen konden in de voorinschrijving hun boekjes bestellen. Toen dat aantal boven de 300 kwamen, werd de opdracht aan de Europese Bibliotheek in Zaltbommel verstrekt. Het resultaat was dat eind september een prachtig boekwerkje verscheen. Eind van het jaar waren er van de totale oplage van 640 boekjes nog slechts een 50-tal in voorraad

Varia

Diversen

Op 21 juni werd de molenverzameling van wijlen de heer Baselier, die door de gemeente aan de vereniging in bruikleen was gegeven, op voordracht van het bestuur aan de Stichting voor Molinologie te Roosendaal geschonken.

Schenkeningen

Van de navolgende personen mochten we schenkingen ontvangen:

de dames D.A. Coppens-van Dorst (Roermond), E. van de Berg-Grot-tendieck (Putte); C. Locufier (Hoogerheide) en E. Broeren (Roosendaal) en de heren M. Kerstens en A. Dogge (Halsteren); T. Forment-Synave (Kanegem-Tielt); E. Flies (Hemiksem); Broeder P. Mol (Oudenbosch); W. van Gorsel (Rotterdam); C. van Heijst (Tongerlo); C. Broos (Kruisland); J. Mulder (Roosendaal).

Uit Bergen op Zoom: J. Brugmans, Van den Bergh Bouw, J. van Tongeren en J. Kuijpers.

Uit Wouw: de heren P. Hoendervangers, J. Kerstens, P. van Tiggelen, A. Potters, C. Schrooyen, M. Devillers, J. van Slingerland, P. Meeusen, A. van der Heijden, F. Schrooyen, A. Mens en de dames N. Potters en A. Senhorst-Segers en J. van der Stelt-Vissenberg.

Uit Heerle: de heren J. van Oorschot, M. Doggen en mevrouw A. van Akkeren-van der Vliet.

Uit Wouwse Plantage: mevrouw P. Matthijssen.

Externe betrekkingen

Door het lidmaatschap van Brabants Heem werden op 28 april en 3 november in Oirschot de vergaderingen bezocht van de Raad van Aangeslotenen. Op 24 maart en 13 oktober werden de regionale bijeenkomsten van de Westbrabantse heemkundekringen bijgewoond in Oudenbosch en Zevenbergen.

Wouw, februari 1995

H.C.C. Jonckheere

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

Slikken van
VAN HET MARQUISAT VAN
kerkhof slikken
Hildernisse en